

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **P. C. H.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Petrem Václavkem
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2022, č. j. OAM-803/ZA-ZA11-HA13-2022

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 10. 2022 č. j. OAM-803/ZA-ZA11-HA13-2022 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 29. 8. 2022 rozhodnuto tak, že mu nebyla udělena mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).

II. Obsah žaloby

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

2. Žalobce poukazoval na to, že svou žádost o udělení mezinárodní ochrany odůvodnil zejména délkou nepřetržitého pobytu na území ČR (15 let), který nelze považovat za od počátku neoprávněný, když do roku 2015 disponoval povolením k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání, které mu však nebylo prodlouženo. Žádost dále odůvodnil rodinnými vazbami (v ČR má žalobce nezletilou dceru ve věku 13 let a přítelkyni, obě držitelky povolení k trvalému pobytu v ČR, s nimiž žalobce sdílí společnou domácnost a chce s nimi zůstat), a rovněž ekonomickými a sociálními vazbami na území ČR a jejich absencí v zemi původu, nepříznivým zdravotním stavem a svým pokročilým věkem. V zemi původu mu hrozí hmotná nouze, žalobce nemá dostatek peněžních prostředků na vycestování a následný pobyt ve Vietnamu, nemá tam práci, ani kde bydlet, v ČR jej živí jeho přítelkyně, která podniká. Zdůrazňoval, že kromě humanitárního azylu, případně doplňkové ochrany, již fakticky nemá žádné možnosti řešení své pobytové situace, a to s ohledem na bezprostředně hrozící správní vyhoštění se stanovením doby zákazu vstupu na území členských států EU v délce dvou let.
3. Nerozporoval, že nesplňuje podmínky pro udělení azylu dle § 12 a § 13 zákona o azylu, zpochybňoval však posouzení možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu. Žalovanému vytýkal nedostatečné zjištění skutkového stavu stran jednotlivých relevantních skutečností. Žalovaný nesprávně interpretoval neurčitý právní pojem „důvod hodný zvláštního zřetele“, nesprávně posoudil, zda by nepřiměřený zásah do práva na soukromý a rodinný život ve spojení s ochranou nejlepšího zájmu dítěte nemohl být důvodem pro udělení humanitárního azylu. Nereflektoval aktuální judikaturu správních soudů, nesprávné posouzení právní otázky vedlo k nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, neboť žalovaný odmítl řádně uvést, z jakých důvodů nelze v kontextu všech předestřených skutkových okolností považovat daný případ za případ hodný zvláštního zřetele. Poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále též „NSS“) ze dne 9. 9. 2022 č.j. 5 Azs 307/2020-36, zejména bod 35, kde NSS nevylučuje možnost udělení humanitárního azylu z důvodu ochrany soukromého a rodinného života vybudovaného na území ČR.
4. Namítal též nesprávné posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 1, odst. 2 písm. d) zákona o azylu z důvodu porušení čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. V této souvislosti rovněž poukazoval na nedostatečné zjištění skutkového stavu, žalovaný též nesprávně posoudil, zda by nepřiměřený zásah do práva na soukromý a rodinný život ve spojení s ochranou nejlepšího zájmu dítěte nemohl být důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Rovněž poukázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2022 č.j. 5 Azs 307/2020-36, závěr žalovaného o tom, že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě, je s touto judikaturou v přímém rozporu, nesprávné posouzení této otázky vedlo k tomu, že se žalovaný z hlediska skutkového stavu odmítl zabývat relevantními okolnostmi případu žalobce.
5. Žalovaný zcela opomenul definovat, vymezit a učinit středobodem všech svých úvah nejlepší zájem nezletilé dcery žalobce, která se v ČR narodila, prožila zde celý svůj život, plní zde povinnou školní docházku, má zde veškeré své přátele i významné společenské a kulturní vazby, v jejím nejlepším zájmu je setrvat v prostředí jí důvěrně známém. Stručný poukaz na možnost soužití rodiny v zemi původu žalobce neobstojí, resp. tento závěr je předčasný, nemající oporu ve spisovém materiálu, žalovaný se totiž prakticky nezabýval právními a faktickými překážkami vycestování žalobce a celé jeho rodiny, zejména nepřihlédl k její

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

ekonomické situaci, absenci sociálního zázemí v zemi původu a míře integrace nezletilé dcery žalobce do české společnosti. V případě vycestování dcery žalobce do země státního občanství půjde o nucené vytržení nezletilého dítěte z jediného jemu známého sociálního a kulturního prostředí, takový postup by ohrozil její řádný, psychický vývoj, výchovu i výživu. Žalobce má za to, že nutit dceru vycestovat do země státního občanství by bylo v přímém rozporu se závazky vyplývajícími z Úmluvy o právech dítěte, žalovaný však v tomto směru neučinil téměř žádná skutková zjištění, takto povrchně zjištěný skutkový stav zjevně neumožňuje kvalifikované posouzení nejlepšího zájmu nezletilého dítěte.

6. Závěrem upozornil, že mu bezprostředně hrozí uložení správního vyhoštění v délce 2 let, otázka zákonnosti rozhodnutí o správním vyhoštění je stále předmětem přezkumu ze strany NSS pod sp. zn. 6 Azs 170/2022, udělení mezinárodní ochrany je poslední možností, jak by zde mohl setrvat se svou rodinou, když svou žádost podal v poslední den platnosti výjezdního příkazu, nabytím právní moci rozhodnutí o správním vyhoštění bude žalobce zařazen do evidence nežádoucích osob, bude mu znemožněn nejen vstup na území členských států EU, ale také podání žádosti o pobytové oprávnění na zastupitelském úřadu v zemi původu. Právě doba, za jakou by se žalobci podařilo získat pobytové oprávnění, hraje nezanedbatelnou roli při posouzení možnosti vycestování žalobce a existence důvodů pro udělení doplňkové ochrany, jak uvádí rozsudek NSS, č. j. 5 Azs 307/2020 – 36, v bodě 29.
7. Shrnu, že žalovaný z hlediska možnosti udělení humanitárního azylu dle § 14 zákona o azylu a doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu nezjistil skutkový stav v nezbytně nutném rozsahu, jak vyžaduje § 3 správního řádu, a tato vada spolu s nesprávným posouzením popsanych právních otázek měla za následek nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí pro nedostatek důvodů dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s.
8. Žalobce v podání ze dne 18. 11. 2022 navrhl, aby zdejší soud sám ve věci rozhodl tak, že se některá ze specifikovaných forem mezinárodní ochrany žalobci uděluje, alternativně aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání práva na náhradu nákladů řízení vůči žalovanému.

III. Vyjádření žalovaného

9. Dle žalovaného bylo v průběhu správního řízení objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je legalizace pobytu na území ČR, neboť pozbyl pobytové oprávnění a rád by zde zůstal se svojí dcerou a přítelkyní. Žalobce v ČR pobýval od roku 2007 na základě dlouhodobého víza a pobytu za účelem podnikání, o mezinárodní ochranu požádal až po 15 letech pobytu na území ČR. Žalovaný v tomto směru odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 20. 10. 2005, sp. zn. 2 Azs 423/2004, ze dne 9. 2. 2006, sp. zn. 2 Azs 137/2005, a ze dne 13. 1. 2005, a sp. zn. 3 Azs 119/2004, a uzavřel, že ačkoliv lze situaci žalobce pochopit, legalizace pobytu nezakládá ve smyslu zákona o azylu relevantní důvod k udělení azylu na území ČR, současně nemůže být k tíži správního orgánu, pokud jednotlivce vlastním zaviněním pozbude nárok na příslušné pobytové oprávnění. Mezinárodní ochrana je naprosto výjimečným a specifickým právním institutem, jež má poskytnout žadateli ochranu před porušováním jeho základních lidských práv, neslouží však k legalizaci pobytu v ČR a nelze ji tak zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území ČR, k těmto účelům je možné využít některý z institutů zákona č. 326/1999 Sb.,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

o pobytu cizinců, který upravuje i jednotlivé typy pobytů, které lze cizinci udělit na základě rodinných důvodů, resp. za účelem sloučení rodiny.

10. K odkazu žalobce na čl. 8 Úmluvy uvedl, že případným vycestováním žalobce nedojde k porušení uvedeného článku, neboť žalobce může svůj život realizovat ve své vlasti, odkud pochází, odkázal na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 24. 2. 2011, sp. zn. 4 Az 9/2010, podle kterého v případě, kdy cizinec zamýšlí realizovat svůj život na území ČR, má možnost k tomu využít standardních institutů prostřednictvím zákona o pobytu cizinců a nesnažit se o jejich obcházení.
11. K námitce naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany žalovaný odkázal na strany 6 – 9 napadeného rozhodnutí, kde se touto možností zabýval, avšak po posouzení výpovědi žalobce, dostupných aktuálních a relevantních informací dospěl k závěru, že žalobce podmínky pro její udělení nesplňuje. Existence rodinných vazeb není a nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě, tudíž ani ve formě doplňkové ochrany, odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 8. 1. 2009, sp. zn. 2 Azs 66/2008, ze dne 21. 4. 2010, sp. zn. 9 Azs 3/2010, ze dne 21. 5. 2010, sp. zn. 6 Azs 5/2010, a ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 1 Azs 5/2011.
12. K humanitárnímu azylu žalovaný uvedl, že na tento není subjektivní právo ani právní nárok, odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 22. 1. 2004, sp. zn. 5 Azs 47/2003. Připomněl, že humanitární azyl neslouží ke zřízení pobytového povolení, podle NSS ani existence rodinných vazeb není důvodem pro udělení azylu z humanitárních důvodů, viz rozhodnutí ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003.
13. K námitce o nutnosti posoudit, zda by nepřiměřenost zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života nemohla být důvodem pro udělení doplňkové ochrany, žalovaný uvedl, že nebyl povinen toto posuzovat, neboť neurčitý právní pojem „nepřiměřený zásah do rodinného a soukromého života“ je obsažen v ust. § 119a odst. 2 zákona o pobytu cizinců, kde je tento brán v úvahu v souvislosti s případným správním vyhoštěním, nikoli však ve vztahu k udělení doplňkové ochrany, která je posuzována dle zákona o azylu. I z hlediska správního vyhoštění je nutno v souladu s ustálenou judikaturou uzavřít, že rodinné vazby na území ČR automaticky neznamenají, že by stanovení povinnosti opustit území bylo nepřiměřeným zásahem do soukromého a rodinného života.
14. Dle žalovaného nebyla žalobou zpochybněna zákonnost rozhodnutí, kterým se mezinárodní ochrana neuděluje, a proto navrhl, aby soud žalobu pro její nedůvodnost zamítl.

IV. Obsah správního spisu

15. Ze správního spisu bylo zjištěno, že žalobce, občan Vietnamské socialistické republiky, poskytl dne 5. 9. 2022 údaje k žádosti o udělení mezinárodní ochrany v České republice, uvedl, že je bez náboženského vyznání a politického přesvědčení, o politiku se nezajímá, je rozvedený, má dceru, narozenou v roce 1987, která žije ve Vietnamu, a další dceru, nar. v roce 2009, která se narodila v X, má vietnamskou státní příslušnost, žije v ČR, kde má povolení k trvalému pobytu, matkou dcery je přítelkyně žalobce, vietnamské státní příslušnosti, která má v ČR rovněž trvalý pobyt. Dále žalobce uvedl, že Vietnam opustil v dubnu 2007, cestoval do ČR na základě podnikatelského víza, do Vietnamu se už nevrátil, ČR neopustil, do roku 2015 zde měl dlouhodobý pobyt za účelem podnikání, v roce 2015

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

podal žádost o prodloužení, ale v roce 2017 dostal rozhodnutí o zrušení pobytu. Také uvedl, že má vysoký krevní tlak, na který bere léky, špatný sluch na levém uchu a bolí ho záda, jiné zdravotní potíže nemá. K důvodům žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je rozvedený, ve Vietnamu nic nemá, nemá kde bydlet, v ČR má přítelkyni a dceru, a chtěl by zde s nimi zůstat. Jiné důvody neměl.

16. Během pohovoru dne 5. 9. 2022 uvedl, že ve Vietnamu neměl stabilní práci a měl nízké příjmy, proto chtěl podnikat v ČR, kde prodával oblečení a od roku 2011 nebo 2012 provozoval obchod s potravinami, celou dobu měl dlouhodobý pobyt, až do roku 2017, kdy podal žádost o prodloužení, ale u žádosti chyběly nějaké podklady a zrušili mu to, neumí dobře česky, proto podal žádost špatně. Proti zrušení pobytu se odvolával, což trvalo nějakou dobu, řízení skončilo v červenci 2022, kdy bylo žalobci vylepeno výjezdní vízum do pasu, dostal i vyhoštění, proti kterému podal žalobu, poslední den výjezdního víza podal žádost o azyl, do té doby čekal, jak dopadne řízení a odvolání proti správnímu vyhoštění. K důvodům žádosti opět uvedl, že ve Vietnamu nic nemá, nemá tam práci ani bydlení, chtěl by zůstat v ČR s přítelkyní a dcerou, jiné důvody žádosti nemá. Uvedl, že kromě azylu už nemá žádné možnosti, jak zlegalizovat pobyt, v minulosti si nezkoušel zlegalizovat pobyt na základě rodinných vazeb. Dále uvedl, že je v rodném listu své dcery uveden jako její otec, sdělil adresu, kde již deset let žije se svou přítelkyní a dcerou, a také se sestrou přítelkyně žalobce a jejím synem. K možnosti přestěhování celé rodiny do Vietnamu uvedl, že přítelkyně ani dcera do Vietnamu nechtějí jet. Za překážku přestěhování do Vietnamu uvedl jeho věk, ve Vietnamu nic nemá a nemá tam práci, což je největší překážka. Dále uvedl, že ve Vietnamu nebyl nikdy trestně stíhaný, neměl žádné potíže, ani se státními orgány nebo bezpečnostními složkami. K dotazu, zda by mohl do Vietnamu po dobu platného vyhoštění odjet a poté si opět zlegalizovat příjezd do ČR za přítelkyní a dcerou uvedl, že v jeho věku, když je starší a nemocný a nemá peníze, tak mu to situace nedovoluje. Ke skutečnostem, které by měl vzít správní orgán při posuzování jeho žádosti, uvedl, že zde žije s přítelkyní, která zde podniká, řádně odvádí daně a odvody, nic si od státu neberou, chtěl by zde s přítelkyní a dcerou zůstat.
17. Součástí spisu je také dokument Informace OAMP ze dne 14. 6. 2022, Vietnam – Bezpečnostní a politická situace v zemi, vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, stav: červen 2022, a dokument Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 15. 9. 2022 – Mezinárodní organizace pro migraci (IOM), červenec 2022, Vietnam – Přehled údajů o zemi za rok 2021.
18. Dne 12. 10. 2022 byla žalobci dána možnost seznámit se s podklady pro rozhodnutí, přičemž žalobce uvedl, že se s obsahem podkladů seznámit nechce, nechce se ani vyjádřit, navrhnout jejich doplnění, ani uvést další skutečnosti nebo nové informace, které by měl správní orgán vzít v úvahu při posouzení žádosti.
19. V napadeném rozhodnutí ze dne 13. 10. 2022 žalovaný podrobně rekapituloval všechna tvrzení žalobce, shledal, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalobce je legalizace jeho pobytu na území ČR, neboť pozbyl pobytové povolení a chce zde zůstat se svou přítelkyní a dcerou, návrat do Vietnamu odmítá, protože tam nemá žádné zázemí. Důvody pro udělení azylu dle ust. § 12 písm. a) a písm. b) zákona o azylu neshledal, lustraci v CIS žalovaný ověřil pravdivost žalobcovy tvrzení o jeho přítelkyni a dceři, k tomu konstatoval, že žalobcovy rodinné vazby v ČR nejsou důvodem pro udělení

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

azyly, neudělení azyly samo o sobě nevylučuje pobyt cizince na území ČR, jsou-li k tomu dány rodinné důvody, tuto otázku je však třeba řešit dle zákona o pobytu cizinců. Dále uvedl, že ani čistě ekonomické potíže v zemi původu nejsou důvodem k udělení azyly. Z hlediska podmínek pro udělení humanitárního azyly dle ust. § 14 se zabýval zejména rodinnou, sociální a ekonomickou situací žalobce, přihlédl k věku a zdravotnímu stavu žalobce, shledal, že žalobce je dospělou, praceschopnou a plně právně způsobilou osobou, má vysoký krevní tlak, na což užívá léky, špatně slyší na levé ucho a bolí ho záda, k tomu uvedl, že hypertenze je běžným onemocněním, které při dodržování stanovené medikace nijak závažným či omezujícím způsobem nezasahuje do běžného života osoby, i potíže se sluchem jsou běžným onemocněním, které se objevuje po šedesátce, bolesti zad pak patří k nejrozšířenějšímu civilizačnímu onemocnění, kterému lze předejít správným cvičením, úpravou životosprávy apod. Žalovaný uzavřel, že zdravotní potíže žalobce nejsou onemocněními, která by bylo možno podřadit nemocem vyžadujícím posouzení stran důvodů zvláštního zřetele hodných, neboť se nejedná o onemocnění bezprostředně ohrožující jeho život, žalobce také nedoložil žádnou lékařskou zprávu, tedy nijak neprokázal jím uváděné zdravotní potíže. Ani existenci rodinných vazeb žalobce na území ČR (přítelkyně a nezletilá dcera) nelze dle žalovaného v souladu s názorem NSS vyjádřeným v rozsudku ze dne 15. 10. 2003, sp. zn. 3 Azs 12/2003, či usnesením ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 1 Azs 5/2011, považovat za důvod pro udělení azyly z humanitárních důvodů, k tomu žalovaný podotkl, že na udělení humanitárního azyly není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností v případech, kdy nebyl shledán důvod pro udělení azyly dle § 12 zákona o azyly, a kdy by bylo zcela nehumánní azyl neudělit, životní situaci žalobce však nelze považovat za nikterak mimořádnou, jeho případ není případem zvláštního zřetele hodným, pozbytí pobytového povolení nelze hodnotit jinak, než jako irelevantní, a odkázal na rozsudek NSS ze dne 2. 9. 2015, sp. zn. 1 Azs 178/2015, podle kterého humanitární azyl není určen ke zřízení pobytového povolení, k tomu je určen zákon o pobytu cizinců. K možnosti udělení doplňkové ochrany dle ust. § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azyly žalovaný konstatoval, po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem případné vycestování žalobce nepředstavuje dle žalovaného rozpor s mezinárodními závazky ČR, je na zvážení žalobce, jakým způsobem si v případě zájmu upraví svůj další pobyt na českém území, žalobce neprokázal, že by neudělením mu doplňkové ochrany porušila ČR své mezinárodní závazky z oblasti ochrany rodiny a práva na rodinný život. Uvedl, že ani existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě, rodinné vazby cizince v ČR nejsou důvodem pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azyly (k tomu odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 8. 1. 2009, sp. zn. 2 Azs 66/2008, ze dne 21. 4. 2010, sp. zn. 9 Azs 3/2010, ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 1 Azs 5/2011, a ze dne 21. 5. 2010, sp. zn. 6 Azs 5/2010). Žalovaný konstatoval, že samotné právo na společný život žalobce, jeho družky a jejich nezletilé dcery není neudělením mezinárodní ochrany žalobci rozhodně popřeno, neboť všichni jsou vietnamskými státními příslušníky a mohou tak v případě svého zájmu společně žít na místě, kde budou mít všichni legální pobyt, což nepochybně nemusí být výhradně jen území ČR, žalobcova přítelkyně a jejich nezletilá dcera sice disponují oprávněním ke zdejšímu pobytu, nicméně toto povolení jim poskytuje toliko právo v ČR legálně pobývat, nikoliv však povinnost v ČR setrvat za všech okolností, pokud by žalobci či jeho rodině tato situace nevyhovovala. Žalovaný tak dospěl k závěru, že žalobce nesplňuje zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a zákona o azyly.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

20. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 s.ř.s., přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
21. K projednání dané věci soud nařídil ústní jednání, které se konalo dne 23. 6. 2023, žalobce při jednání setrval na svém stanovisku, poukazoval na nedostatečně zjištěný skutkový stav, zejména v oblasti soukromého a rodinného života, a na nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, žalovaný rovněž setrval na svém stanovisku.
22. Podle ust. § 14 zákona o azylu *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
23. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního bydliště.* Podle odst. 2 písm. d) téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje, pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
24. Podle čl. 8 Úmluvy *každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence. Státní orgán nemůže do tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*
25. Podle č. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte *zájem dítěte musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, ať už uskutečňované veřejnými nebo soukromými zařízeními sociální péče, soudy, správními nebo zákonodárnými orgány.*
26. K námitce ohledně neudělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) je zapotřebí uvést, že obecná východiska soudního přezkumu takového rozhodnutí shrnul Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: „Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“

27. Žalovaný se na str. 5 napadeného rozhodnutí vypořádal s tím, zda byly dle jeho názoru splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu, uvedl, že žalobce je dospělou, plně právně způsobilou, zdravou a praceschopnou osobou, zabýval se jeho zdravotním stavem, kde přihlédl ke všem okolnostem sděleným žalobcem v průběhu správního řízení, a to i přesto, že žalobce jejich existenci ani nijak neprokázal, tyto zdravotní aspekty nepovažoval za natolik mimořádné, aby se jednalo o případ hodný zvláštního zřetele, soud se s tímto hodnocením ztotožňuje a plně na něj odkazuje.
28. Žalobce vytýkal žalovanému nedostatečně zjištěný skutkový stav v oblasti soukromého a rodinného života, tato námitka je však zcela obecná, žalobce nijak nespecifikoval, jaké konkrétní relevantní okolnosti žalovaný nezjistil, s ohledem na to danou námitku nelze z hlediska odůvodnění neposkytnutí humanitárního azylu považovat za důvodnou. Žalovaný se z hlediska § 14 zákona o azylu zabýval právě i rodinnou situací žalobce, přihlédl ke všem jeho tvrzením o tom, že v České republice žije se svou přítelkyní a jejich nezletilou dcerou ve věku 13 let, přičemž ve Vietnamu již nemá vazby, ani tyto okolnosti však nepovažoval za natolik mimořádné, aby bylo „nehumánní“ azyl neudělit. Žalovaný zároveň nijak nepochybil, pokud s odkazem na rozhodnutí NSS č.j. 3 Azs 12/2003-38 a č.j. 1 Azs 5/2011 uvedl, že ani existenci rodinných vazeb žalobce v ČR nelze považovat za důvod k udělení azylu z humanitárních důvodů. K tomu soud odkazuje na recentní usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 9. 2021 č.j. 2 Azs 161/2021-29, které navazuje na žalovaným zmíněný rozsudek č.j. 3 Azs 12/2003-38, a ve kterém NSS uvedl: „Otázkou udělení humanitárního azylu se Nejvyšší správní soud zabýval v řadě svých rozhodnutí (např. rozsudky ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55, ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 - 38, nebo ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48). Z této judikatury vyplývá, že je na uvážení správního orgánu, zda humanitární azyl udělí, či nikoliv; míra volnosti uvážení správního orgánu je limitována pouze zákazem libovůle. Správní orgán se přitom zabývá rodinnou, sociální a ekonomickou situací žadatele a přihlíží k jeho věku a zdravotnímu stavu. Pozbytí pobytového oprávnění a existenci rodinných vazeb cizince na území České republiky nelze považovat za důvod pro udělení humanitárního azylu. Není patrné, že by u stěžovatele šlo o případ hodný zvláštního zřetele. Ekonomické důvody a snaha o legalizaci pobytu nelze považovat za azylově relevantní důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 5 Azs 3/2003 - 54, či ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 47/2004 - 60, nebo usnesení ze dne 2. 9. 2015, č. j. 1 Azs 178/2015 - 25 či ze dne 10. 12. 2020, č. j. 7 Azs 250/2020 - 33).“ V tomto případě přitom byly skutkové okolnosti obdobné, stěžovatel pobýval v ČR od roku 2009, měl zde družku a tříletého syna. Dále lze odkázat na usnesení NSS ze dne 10. 12. 2020 č.j. 7 Azs

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

250/2020-33, ve kterém stěžovatel pobýval na území ČR od roku 1994, měl zde přítelkyni a dvě zletilé děti, občany České republiky, které dosud vyživoval (syn studoval střední školu a dcera byla nezaměstnaná), NSS i zde aproboval, že se o případ hodný zvláštního zřetele nejedná. Žalovaný tedy i z hlediska okolností soukromého a rodinného života dostatečně a přezkoumatelně odůvodnil, proč nelze případ žalobce subsumovat pod pojem případ hodný zvláštního zřetele.

29. Žalobcem odkazovaný případ posuzovaný Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 9. 9. 2022 č.j. 5 Azs 307/2020-36 se svými skutkovými okolnostmi od projednávané věci zřetelně liší, neboť v tamním případě byli stěžovateli vedle matky též nezletilé děti (ve věku dvou a šesti let), státní příslušníci Vietnamské socialistické republiky, které se narodily v České republice, právě s ohledem na ochranu práv nezletilých stěžovatelů soud v bodech 32 a 35 rozsudku uvedl, že se žalovanými okolnostmi jejich rodinného života z hlediska možného poskytnutí humanitárního azylu náležitě nezabýval. Tato situace je však nesrovnatelná s případem žalobce, kdy žadatel o mezinárodní ochranu je dospělý, plně právně způsobilý a práce schopný, nezletilá dcera žalobce v řízení jako žadatel nevystupuje. Jak je patrné z výše uvedeného, žalovaný při hodnocení naplnění neurčitého právního pojmu „případ hodný zvláštního zřetele“ žalobcem uváděné konkrétní okolnosti jeho rodinného života náležitě zohlednil, jeho životní situaci nepovažoval za nijak mimořádnou, na základě toho nenalezl žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu.
30. Městský soud v Praze považuje učiněné hodnocení v souladu se shora uvedenou judikaturou za dostatečné, ve shodě s žalovaným pak má za to, že nebyl naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv. Rovněž má za to, že žalovaný své závěry podložil přezkoumatelným úvahami vycházejícími z individuálních okolností daného případu. Námitka je nedůvodná.
31. Žalobce dále namítal nesprávné posouzení otázky, zda by již samotné vycestování žalobce bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR vyplývajícími z čl. 8 Úmluvy a čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Ani tuto námitku neshledal soud důvodnou, přičemž v posouzení žalovaného neshledal závažnější pochybení, které by vedla k nezákonnosti napadeného rozhodnutí.
32. Předně je soudu z úřední činnosti známo, že rozhodnutím Policie České republiky ze dne 6. 4. 2022, č. j. CPR-17000-22/ČJ-2020-930310-V243 bylo žalobci uloženo správní vyhoštění a stanovena doba dvou let, po kterou nelze cizinci umožnit vstup na území členských států Evropské unie, Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 22. 6. 2022 č.j. 20A 18/2022-50 zamítl žalobu proti tomuto rozhodnutí, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 8. 2. 2023 č.j. 6 Azs 170/2022-40 odmítl pro nepřijatelnost kasační stížnost proti tomuto rozsudku, v kasační stížnosti žalobce namítal nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života a nezohlednění nejlepšího zájmu nezletilého dítěte. Nejvyšší správní soud nepovažoval kasační stížnost za důvodnou, ohledně posouzení přiměřenosti zásahu do soukromého a rodinného života odkázal na své předchozí rozhodnutí týkající se žalobce tj. rozsudek ze dne 16. 2. 2022 č.j. 3 Azs 112/2021-51. V tomto rozsudku NSS k dopadu správního vyhoštění uvedl následující: „V dané věci je přitom podstatné, že správní orgány přiměřenost dopadu rozhodnutí o uložení správního vyhoštění hodnotily právě i ve vztahu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

k rodinným příslušníkům stěžovatele, především s ohledem na to, že žije ve společné domácnosti s družkou a nezletilou dcerou. Správní orgán prvního stupně se touto otázkou zabýval hlavně na str. 10 svého rozhodnutí, kde například uvedl, že družka s dcerou jsou finančně soběstačné, neboť rodinu živí právě převážně stěžovatelova družka. Vycestováním stěžovatele sice bude narušen vztah s jeho dcerou, avšak s péčí o dítě může družce vypomáhat její sestra, se kterou rodina rovněž bydlí. Žalovaná poměřovala zájem státu na vyhoštění stěžovatele se zájmem na ochraně jeho rodinného života zejména na str. 6 a str. 8 až 9 svého rozhodnutí. Dospěla přitom k závěru, že poté, co stěžovatel opakovaně nerespektoval právní předpisy, převáží „silnější“ zájem státu na jeho vyhoštění. Rodinní příslušníci mohou stěžovatele v domovské zemi navštěvovat, neboť můžou území České republiky s ohledem na povolení k trvalému pobytu libovolně opouštět a opět se vrátit zpět. Dcera stěžovatele není s ohledem na svůj věk (12 let v době vydání rozhodnutí žalované) závislá na stěžovatelově bezprostřední osobní péči.

33. *Není tak pravdou, že by správní orgány danou otázku pominuly a městský soud nepochybil, jestliže jejich závěry aproboval. K rodinnému životu stěžovatele bylo přihlédnuto, na tom nic nemění ani podle stěžovatele nepřipadný argument městského soudu o možnosti styku s prvorozenou dcerou ve Vietnamu, s níž podle svého tvrzení již žádný vztah nemá. Stěžovatel má též nepochybně pravdu, že na rodinné vztahy nelze pohlížet pouze z „ekonomického“ hlediska, tedy optikou toho, kdo v rodině zajišťuje finanční prostředky na uspokojení základních životních potřeb. Argument, že stěžovatel do rodinného rozpočtu příliš nepřispívá a představuje pro svou rodinu spíše určitou zátěž, ovšem nebyl jediným ani stěžejním důvodem pro závěr o přiměřenosti rozhodnutí o správním vyhoštění. Nadto okolnost, že družka a dcera stěžovatele na něm nejsou existenčně závislé, je relevantní, neboť v opačném případě by takové zjištění mohlo vést k závěru, že vyhoštění cizince není v nejlepším zájmu dítěte. Stěžovatel zdůrazňuje, že o dceru pečuje právě on, zatímco družka pracuje a vydělává peníze na obživu. Jak však již bylo zmíněno, dcera stěžovatele není malým dítětem odkázaným na celodenní osobní péči rodičů, ale navštěvuje základní školu, do jisté míry je tak již soběstačná. S péčí o rodinu může družce pomoci i její sestra, která s ní (spolu s dalším dítětem) sdílí společnou domácnost. I při zohlednění zájmu nezletilé dcery na společném rodinném životě se stěžovatelem nepředstavuje správní vyhoštění stěžovatele nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života a s ohledem na okolnosti případu splňuje podmínky legitimacy a nezbytnosti.“ (podtržení doplněno)*

34. *Jak je patrné z výše uvedeného, neshledal Nejvyšší správní soud nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života žalobce i při zohlednění nejlepšího zájmu nezletilého dítěte při uložení správního vyhoštění žalobci s dobou dvou let, po kterou nelze žalobci umožnit vstup na území členských států EU. Přitom takové hodnocení vychází z kritérií čl. 8 Úmluvy i čl. 3 Úmluvy o právech dítěte.*

35. *Okolnosti soukromého a rodinného života mohou být v určitých výjimečných případech relevantní z hlediska poskytnutí doplňkové ochrany, zejména dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tj. z hlediska možného porušení čl. 8 Úmluvy. Dle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 1. 2020 č.j. 5 Azs 199/2019-27: „Judikatura Nejvyššího správního soudu sice nevylučuje, že by zásah do rodinného či soukromého života cizince mohl představovat hrozbu vážné újmy a důvod pro udělení doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 zákona o azylu; vychází však konstantně z toho, že se jedná o výjimečné případy pramenící z mimořádných okolností, např. má-li cizinec manželku, která je českou státní občankou, s níž se mu na území České republiky narodila dcera, přičemž zdravotní stav manželky je závažný a neumožňuje jí starat se o dítě (viz rozsudek ze dne 11. 3. 2015, č. j. 3 Azs 256/2014 - 27), nebo*

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

žije-li cizinec v České republice fakticky od narození a studuje střední školu, v zemi původu nemá žádné příbuzné a neovládá tamní jazyk (viz rozsudek ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs 235/2018 - 32).“ V rozsudku ze dne 28. 11. 2008, č. j. 5 Azs 46/2008 – 71 Nejvyšší správní soud uvedl, že je třeba „rozlišovat důvody, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky ČR bylo samotné vycestování cizince [§ 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu (...)] (...), od důvodů, pro něž by v rozporu s mezinárodními závazky bylo až případné vyhoštění tohoto cizince“. Jak dále Nejvyšší správní soud konstatoval, „obvykle právě jen dlouhodobý zákaz pobytu na území ČR může v některých případech dosáhnout intenzity nepřiměřeného zásahu do soukromého a rodinného života, který si cizinec za dobu svého pobytu na území ČR vytvořil. (...) Při posuzování důvodů znemožňujících vycestování cizince by byl výjimkou z výše uvedených závěrů pouze případ, kdy by si stěžovatel vytvořil na území ČR takové rodinné či případně osobní vazby, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého vycestování z území ČR.“ Nejvyšší správní soud se v citovaném rozsudku dále vyjádřil v tom smyslu, že čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi.

36. V tomto smyslu je třeba korigovat úvahu žalovaného, který v napadeném rozhodnutí uvedl, že existence rodinných vazeb nemůže být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany v žádné její formě; z výše uvedené judikatury je patrné, že tato úvaha je nesprávná. Žalovaný se však dále v souvislosti případným vycestováním žalobce okolnostmi jeho rodinného života věcně zabýval, přihlédl k tomu, že na území České republiky žalobce žije se svou družkou a nezletilou dcerou, avšak výjimečné okolnosti, kdy by nepřiměřeným zásahem byla již nutnost pouhého vycestování žalobce z území ČR, neshledal. Přitom zvážil všechny podstatné skutkové okolnosti týkající se rodinného života, které žalobce uváděl ve správním řízení. I s ohledem na výše uvedený deficit v úvahách žalovaného lze jeho závěr považovat za věcně správný. Nebyla-li shledána nepřiměřenost zásahu do soukromého a rodinného života žalobce v souvislosti s jeho správním vyhoštěním spojeným se zákazem pobytu po dobu dvou let, tím spíše se nemůže jednat o porušení mezinárodních závazků v případě nutnosti pouhého vycestování žalobce z území ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, což je bezpochyby zásahem méně intenzivním.
37. V daném případě se navíc nejedná o posuzování žádosti o mezinárodní ochranu samotné nezletilé dcery žalobce, ale pouze o žádost žalobce, nezletilá dcera žalobce, která má v České republice trvalý pobyt, tudíž nebude nijak nucena vycestovat se svým otcem. Jak uvedl Nejvyšší správní soud ve shora uvedeném rozsudku č.j. 3 Azs 112/2021-51, družka žalobce s dcerou jsou finančně soběstačné, neboť rodinu živí právě převážně žalobcova družka, vycestováním žalobce sice bude narušen vztah s jeho dcerou, avšak s péčí o dítě může družce vypomáhat její sestra, se kterou rodina rovněž bydlí, dcera žalobce již není s ohledem na svůj věk závislá na žalobcově bezprostřední osobní péči, rodinní příslušníci mohou žalobce v domovské zemi navštěvovat, neboť mohou území České republiky s ohledem na povolení k trvalému pobytu libovolně opouštět a opět se vracet zpět. Soud má za to, že tyto závěry se přiměřeně uplatní též v posuzovaném případě, kdy je hodnocena možnost pouhého vycestování žalobce.
38. Případ namítaný žalobcem řešený v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 9. 2022, č.j. 5 Azs 307/2020-36, pak není na posouzení dané věci příslušný, neboť se v něm jednalo o žádosti o mezinárodní ochranu podané nezletilými dětmi ve věku dvou a šesti let, které se

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.

v České republice narodily a prožily většinu života, a též o žádost jejich matky. Tato skutková situace je významně odlišná od případu žalobce jako dospělé a plně právně způsobilé osoby, jemuž bylo uděleno správní vyhoštění o délce dvou let, přičemž přiměřenost takového opatření z hlediska zásahu do soukromého a rodinného života žalobce a jeho rodiny byla aprobeována Nejvyšším správním soudem.

39.S ohledem na shora uvedené soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.

40.O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 23. června 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje L. H.